

*Ledande experter
för en levande värld.*

Rapport
**Naturvärdesinventering för detaljplan Fagerslätt
Norra, Huskvarna
Jönköpings kommun**

Titel: Naturvärdesinventering för detaljplan Fagerslätt Norra, Huskvarna

Version: 2

Datum: 2022-07-22

Uppdragsgivare: Malin Strömberg, Jönköpings kommun

Uppdragsnummer: 2036–13

Dokumentnamn: EnviroPlanning - NVI för detaljplan Fagerslätt Norra, Huskvarna

Rapport genomförd av: Malin Ysterfors

Rapport granskad av: Andreas Hellohf

Rapport verifierad av: Malin Ysterfors

Bilder: EnviroPlanning AB

EnviroPlanning AB har på uppdrag av Jönköpings kommun genomfört en kompletterande naturvärdesinventering enligt Svensk Standard i ett område på ca 3,7 ha. Naturvärdesinventeringen kommer utgöra underlag för detaljplanen Fagerslätt Norra i Huskvarna, Jönköpings kommun. Vid naturvärdesinventeringen har naturvärdesobjekt (klass 1–3), generella biotopskydd, särskilt skyddsvärda träd samt skyddade och/eller rödlistade arter eftersökts och kartlagts.

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
2	Metod	2
2.1	Naturvärdesinventering	2
2.1	Generella biotopskydd	4
2.2	Värdeelement	4
2.3	Skyddsvärda arter och naturvårdsarter	4
2.4	Förkortningar	5
3	Resultat	6
3.1	Sammanställning av tidigare dokumenterade naturvärden	6
3.2	Beskrivning av området	6
3.3	Naturvärdesobjekt	7
3.4	Generella biotopskydd	9
3.5	Värdeelement	9
3.6	Artförekomster	9
4	Referenser	10

1 Inledning

2015 genomfördes en naturvärdesinventering av omgivningarna kring Fagerslätt, Huskvarna i Jönköpings kommun i samband med att ett planprogram togs fram för området. Inför genomförandet av detaljplan Fagerslätt Norra har en kompletterande naturvärdesinventering genomförts 2022 av EnviroPlanning AB på uppdrag av Jönköpings kommun som redovisas i denna rapport.

Inventeringsområdet (Figur 1) är beläget inom detaljplanområdet Fagerslätt Norra med en areal på ca 3,7 ha. Området utgör del av fastigheten Stensholm 1:425 som är kommunägd mark.

Området utgörs av igenväxande frisk till fuktig odlingsmark med ung lövskog av sumpskogskaraktär, öppen gräsmark och fuktig till blöt högrötsäng.

Figur 1. Kartöversikt av inventeringsområdet för naturvärdesinventering av Fagerslätt Norra.

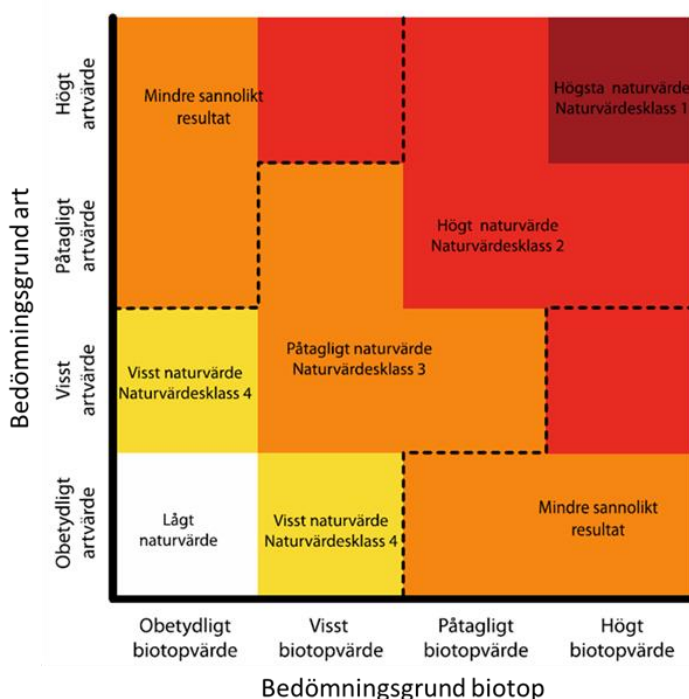
2 Metod

2.1 Naturvärdesinventering

Naturvärdesinventering (NVI) enligt svensk standard (SS 199000:2014) kartlägger och beskriver geografiska områden i landskapet som är av positiv betydelse för biologisk mångfald. Naturvärdena på dessa avgränsade geografiska områden bedöms på en fyrgradig skala enligt följande (se också box 1):

- ◆ Naturvärdesklass 1 – högst naturvärde: störst positiv betydelse för biologisk mångfald.
- ◆ Naturvärdesklass 2 - högt naturvärde: stor positiv betydelse för biologisk mångfald.
- ◆ Naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde: påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald.
- ◆ Naturvärdesklass 4 – visst naturvärde: viss positiv betydelse för biologisk mångfald.

Vilken naturvärdesklass ett område får bedöms utifrån kombinationen av de två bedömningsgrunderna *art* och *biotop* (figur 2). Artvärdet baseras på områdets artrikedom relativt omgivande landskap samt på närvaro av naturvårdsarter som är ett samlingsnamn för skyddade arter, rödlistade arter (NT), hotade arter (VU, EN, CR), typiska arter, ansvarsarter och signalarter (Nitare 2019). Biotopvärdet baseras på biotopkvalitéer och på biotopens sällsynthet och hotstatus. Läs mer om bedömningsgrunderna i SS 199000:2014.

Figur 2. Bedömningsgrunden för artvärdet och biotopvärdet leder till en viss naturvärdesklass. Bild efter SS 199000:2014.

Tillägg till NVI

Naturvärdesinventeringen i denna rapport har utförts enligt bedömningsgrunder för Svensk standard (SS 199000:2014) och följande delar har ingått:

- ◆ NVI fältnivå (4.3 SIS standard)
- ◆ Detaljeringsgrad detalj (4.4 SIS standard)
- ◆ Tillägg: Generella biotopskydd (4.5.3 SIS standard)
- ◆ Tillägg: Värdeelement genom särskilt skyddsvärda träd (4.5.4 SIS standard)
- ◆ Tillägg: Detaljerad redovisning av artförekomst (4.5.5 SIS standard)

Naturvärdesobjekt presenteras både på karta och i form av korta textbeskrivningar samt foton under avsnitt 3.3. Generella biotopskydd, värdeelement och naturvårdsarter, i de fall sådana förekommer, redovisas på karta och i text (3.4–3.6). Naturvårdsarter rapporteras till Artportalen.

Fältinventeringen utfördes 2022-06-30 av biologen Malin Ysterfors, Enviro-Planning AB. Inventeringsområdet utgör en yta av cirka 3,7 hektar. Koordinatsystemet som har använts är SWEREF 99 13 30 enligt kommunens önskemål. Kartor har tillverkats i Qgis version 3.10.1 och GIS-skikten levereras i originalformat (.shp).

Box 1. Beskrivning av naturvärdesklasser

Naturvärdesklass 1 omfattar geografiska områden som har högt biotopvärde samt högt artvärde. Detta innebär kontinuerlig ekologisk funktion som livsmiljö för ett stort antal naturvårdsarter eller flera rödlistade arter eller enstaka hotade arter. Flera biotopkvaliteter i stor omfattning ska finnas på platsen. Utgörs området av en hotad Natura-2000 naturtyp (se SIS-TR 199001:2014) blir biotopvärdet högt. Förekomst av arter och ekologiska förutsättningar kan inte bli avsevärt bättre med svenska förhållanden som referens.

Naturvärdesklass 2 omfattar geografiska områden som har påtagligt till högt biotopvärde samt artvärde. Detta innebär kontinuerlig ekologisk funktion som livsmiljö för flera naturvårdsarter eller enstaka rödlistad art eller är mycket artrikare än omgivande landskap. Flera biotopkvaliteter ska finnas på platsen. Utgörs området av en Natura-2000 naturtyp (ej hotad, (se SIS-TR 199001:2014)) blir biotopvärdet påtagligt.

Naturvärdesklass 3 omfattar geografiska områden med visst till påtagligt biotopvärde och artvärde. Området ska ha förutsättningar för att upprätthålla en kontinuerlig ekologisk funktion som livsmiljö för naturvårdsarter eller enstaka rödlistade arter eller vara artrikare än omgivande landskap. Enstaka biotopkvaliteter ska finnas på platsen.

Naturvärdesklass 4 omfattar geografiska områden med visst biotopvärde och visst artvärde. Området har en viss betydelse för biologisk mångfald genom att hysa enstaka naturvårdsarter och/eller enstaka biotopkvaliteter.

2.1 Generella biotopskydd

Nedanstående förteckning med biotoper är listade i bilaga 1 till förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., utgör biotopskyddsområden enligt 7 kap 11 §. Inom ett biotopskyddsområde får inte verksamheter bedrivas eller åtgärder vidtas som kan skada naturmiljön. Om det finns särskilda skäl, kan dispens från förbudet ges i det enskilda fallet. Dispensansökan hanteras av Länsstyrelsen i respektive län.

- ◆ Allé (lövträd planterade i en enkel eller dubbel rad som består av minst fem träd med en stamdiameter på ≥ 20 cm)
- ◆ Källa med omgivande våtmark i jordbruksmark
- ◆ Odlingsröse i jordbruksmark
- ◆ Pilevall
- ◆ Småvatten och våtmark i jordbruksmark (areal av högst ett hektar)
- ◆ Stenmur i jordbruksmark
- ◆ Åkerholme (areal högst 0,5 hektar som omges av åkermark eller kultiverad betesmark)

2.2 Värdeelement

Värdeelement är element av särskild betydelse för inventeringsområdets naturvärden. Här har värdeelementen skyddsvärda träd (definition enl. Naturvårdsverket 2012) eftersökt och kartlagts.

2.3 Skyddsvärda arter och naturvårdsarter

Med skyddsvärda arter menas i denna rapport arter som är skyddade enligt artskyddsförordningen (ASF 2007:845) och/eller upptagna i den nationella rödlistan över hotade arter (SLU Artdatabanken 2020) (Figur 3).

Med naturvårdsarter menas de arter som ingår i standarden, det vill säga, arter som indikerar att ett område har ett högt naturvärde samt arter som i sig själva är av särskild betydelse för biologisk mångfald. I begreppet naturvårdsarter inkluderas, förutom skyddsvärda arter, även typiska arter, ansvarsarter och signalarter.

Artskyddsförordningen inbegriper fridlysning, vilket kan ha en något varierande innebörd beroende på art i fråga och del av landet. Fridlysta växter, lavar och mossor får enligt lag inte plockas, grävas upp eller på annat sätt skadas. Lokala undantag finns för exempelvis gullviva, blåsippa och lummerarter som ofta får plockas, dock inte grävas upp eller plockas till försäljning. Fridlysta djur är förbjudna att döda, skada, fånga eller på annat sätt samla in. Detta gäller även fåglars bon och ägg samt kräldjurs, groddjurs och ryggradslösa djurs ägg, rom, larver och bon, även om så sker oavsiktligt. Undantag finns för vanlig padda, vanlig groda och åkergroda vars rom får samlas in för utvecklingsstudier, om de senare återförs till samma plats (Naturvårdsverket, 2014).

Rödlistning medför inte per automatik något artskydd utan är enbart en bedömning av utdöenderisk. Däremot utgör rödlistan beslutsunderlag för om en art behöver skyddas genom exempelvis fridlysning.

Figur 3. Skyddsvärda arter i denna inventering omfattas av skyddade- och rödlistade arter. Bild från SLU Artdatabanken (2020) och Naturvårdsverket (2014).

2.4 Förkortningar

Förkortningar som redovisas i tabell 1 kan förekomma i rapporten.

Tabell 1. Förkortningar och dess betydelse.

Förkortning	Betydelse
S	Signalarter i Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering
ÄoB	Indikatorarter på värdefull ängs- och betesmark.
ASF, bilaga 1	Arten är fridlyst och innehar om betecknad med bokstaven n eller N i bilaga 1 till artskyddsförordningen ett utökad skydd i enlighet med art- och habitatdirektivet (ASF 2007:845, § 4,5 och 7)
ASF, fågeldir.	Arten finns med i artskyddsförordningen och är upptagen i bilaga 1 till fågeldirektivet vilket innebär att arten har ett sådant unionsintresse att särskilda skyddsområden ska utses (ASF 2007:845, bilaga 1 B)
ASF, bilaga 2	Arten är fridlyst enligt artskyddsförordningen (ASF 2007:845, § 6, 8 och 9)
Kategorier inom Svenska Rödlistan 2020 (arters utdöenderisk inom Sverige)	
NT	Nära hotad/missgynnad (<i>Near Threatened</i>)
VU	Sårbar (<i>Vulnerable</i>)
EN	Starkt hotad (<i>Endangered</i>)
CR	Akut hotad (<i>Critically Endangered</i>)

3 Resultat

3.1 Sammanställning av tidigare dokumenterade naturvärden

Eftersök av tidigare dokumenterade naturvärden har gjorts i Analysportalen för biodiversitetsdata (Leidenberger et al, 2016; analysisportal.se) för perioden 2010–2022 (rödlistade och fridlysta arter), i Skogsstyrelsens verktyg Skogens Pärlor, Naturvårdsverkets kartverktyg Skyddad natur samt i Länsstyrelsernas geodatakatalog.

Utsökningen av rödlistade och fridlysta arter visar inga tidigare fynd inom området.

Området ingår i Jönköpings kommunala naturvårdsprogram och en naturvärdesinventering genomfördes i området 2015 (Fennicus Natur 2015).

Vad som finns inrapporterat utgör endast ett underlag för inventeringen och behöver nödvändigtvis inte spegla den verkliga artförekomsten.

3.2 Beskrivning av området

Inventeringsområdet ligger öster om Huskvarna precis intill bostadsområdet Fagerslätt. Nybyggda bostäder kantar områdets södra gräns och området är potentiellt föremål för fortsatt exploatering av bostäder. Området har tidigare varit brukad odlingsmark men utgörs idag av öppen gräsmark, blöt mark/fuktäng och lövskog av igenväxningskaraktär (Figur 4).

Figur 4. Foton som visar det igenväxta området samt den öppna sumpmarken.

3.3 Naturvärdesobjekt

Sammantaget identifierades ett naturvärdesobjekt inom inventeringsområdet. Objektet bedöms hysa ett påtagligt naturvärde (klass 3) (Figur 5). Nedan följer en redovisning av det avgränsade naturvärdesobjektet.

 Inventeringsområde

Naturvärdesobjekt

 Påtagligt naturvärde (klass 3)

Figur 5. Karta över identifierade naturvärdesobjekt.

1	Naturtyp: Igenväxningsmark Biotop: Lövsumpskog och öppen fuktig mark Areal: 3,6 ha Formellt skydd: Inget
Naturvärdesklass	Klass 3 – Påtagligt naturvärde Visst artvärde och påtagligt biotopvärde ger naturvärdesklass 3.
Beskrivning	Delvis träd och busklädd, delvis öppen sumpmark på tidigare odlingsmark som idag är igenväxt. Östra delen utgörs av i huvudsak öppen fuktig till blöt högrötsäng som domineras helt av bladvass med inslag av kärrtistel, gökblomster, brännässla, bäckbrässa, ältranunkel, älggräs, hundstarr, stjärnstarr, skogsäv och humleblomster. Området är sankt och saknar idag öppen vattenspegel. Längst i öster utmed naturvärdesobjektets gräns är marken något torrare med asp och björk. Den nordvästra delen av området är frisk till fuktig med inslag av sankadelar. Träd och buskskiktet är ungt, av igenväxningskaraktär av främst salixarter och björk. Andra förekommande arter är hagtorn, asp och gran. Fältskiktet är skuggpåverkat med arter som grönvit nattviol, nejlikrot, fräkenväxter, skogsnäva och älggräs. Potentiell groddjurslokal och rikligt med nektarkällor.
Naturvårdsarter	Grönvit nattviol (<i>Planathera chlorantha</i>) – ASF, bilaga 2; ÅoB Gökblomster (<i>Lychnis flos-cuculi</i>) – ÅoB
Värdeelement	Grova lågor – enstaka; Klena lågor – rikligt; Högstubbe – enstaka; Blottad jord – flera; Bärande buskar/träd – flera; Blomrikedom – rikligt; Bohål fågel – enstaka; Nektarresurser – rikligt; Säl – rikligt; Hålträd – enstaka.
Värdestrukturer	Flerskiktning – tämligen utvecklat; Skrymslen – tämligen utvecklat.
Formellt skydd	Inget.
Foto	Figur 6

Figur 6. Foton från naturvärdesobjektet, bl.a. på fynd av grönvit nattviol.

3.4 Generella biotopskydd

Inom inventeringsområdet förekommer inga generella biotopskydd.

3.5 Värdeelement

Särskilt skyddsvärda träd har eftersökts inom inventeringsområdet. Enstaka hålträd och högstubbar/torrakar förekommer men inga träd som klassas som särskilt skyddsvärda träd observerades i området.

3.6 Artförekomster

Rödlistade och fridlysta arter

Totalt observerades en fridlyst art (grönvit nattviol) men inga rödlistade arter. Samtliga fynd av grönvit nattviol observerades i lövskogen i norra halvan av inventeringsområdet (Figur 7).

 Inventeringsområde

Naturvårdsarter

- Grönvit nattviol (ASF, bilaga 2)

Naturvärdesobjekt

- Påtagligt naturvärde (klass 3)

Figur 7. Artförekomst (skyddade och rödlistade) inom inventeringsområdet.

4 Referenser

- Hagström, M. 2015. Naturvärdesinventering vid Fagerslätt, Huskvarna. Fennicus Natur för Jönköpings kommun.
- Leidenberger, S., Käck, M., Karlsson, B., Kindvall, O. 2016. The Analysis Portal and the Swedish LifeWatch e-infrastructure for biodiversity research. Biodiversity Data Journal 4: e7644. doi: 10.3897/BDJ.4.e7644.
- Naturvårdsverket. 2014. Fridlysta växter och djur i Sverige. Folder. ISBN 978-91-620-8605-3. <https://www.naturvardsverket.se/Om-Naturvardsverket/Publikationer/ISBN/8600/978-91-620-8605-3/>
- Naturvårdsverket. 2012. Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd. Mål och åtgärder 2012–2016. Rapport 6496. April 2012.
- Nitare, N. 2019. Skyddsvärd skog. Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.
- SLU Artdatabanken, 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. SLU, Uppsala.
- Swedish standard institute, 2014. Svensk standard SS 199000:2014, Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. Swedish standard institute, version 2014-05-28, utgåva 1.
- Swedish standard institute, 2014. Svensk standard SIS-TR 199001:2014, Naturvärdesinventering (NVI) – komplement till SS 199000, version 2014-06-25, utgåva 1.